

Raport z działalności Rzecznika Funduszy Europejskich w województwie łódzkim za rok 2024

Łódź, marzec 2025

Fundusze Europejskie
dla Łódzkiego

Rzeczypospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Spis treści

1. Skrótownice użyte w dokumencie	3
2. Podstawa prawna i cel raportu	4
3. Zakres raportu	4
4. Otoczenie formalno-prawne Rzecznika Funduszy Europejskich Województwa Łódzkiego	5
5. Utrzymanie właściwych kanałów komunikacji między Rzecznikiem a interesariuszami ..	6
6. Rozpatrywanie zgłoszeń.....	7
7. Okresowy przegląd procedur	8
8. Rekomendacje.....	8
9. Raportowanie przypadków niezgodności operacji wspieranych z funduszy UE z zapisami KPP oraz KPON	9
10. Dodatkowe informacje	10

1. Skrótowce użyte w dokumencie

RFE, Rzecznik	Rzecznik Funduszy Europejskich, o którym mowa w ustawie wdrożeniowej
Raport	Raport z działalności Rzecznika Funduszy Europejskich w województwie łódzkim za rok 2024
IZ	Instytucja Zarządzająca
KPP	Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej dnia 7 czerwca 2016 r.
KPON	Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.
MFiPR	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
RPO WŁ	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020
FEŁ2027	program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027
Ustawa wdrożeniowa 2014-2020	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020
Ustawa wdrożeniowa 2021-2027	ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027

2. Podstawa prawna i cel raportu

Podstawą opracowania niniejszego Raportu jest:

- art. 14a ust. 7 ustawy wdrożeniowej z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020;
- art. 14 ust. 7 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

Zgodnie z przywołanymi przepisami Rzecznik Funduszy Europejskich sporządza w terminie do 31 marca roczny raport ze swojej działalności za poprzedni rok i przedkłada go Instytucji Zarządzającej, która zamieszcza go na swojej stronie internetowej.

Celem sporządzenia Raportu jest monitorowanie realizacji zadań Rzecznika i ocena wpływu jego działalności na realizację programów regionalnych w perspektywach finansowych 2014-2020 oraz 2021-2027.

3. Zakres raportu

Raport przedstawia opis działań podjętych przez Rzecznika Funduszy Europejskich w zakresie realizacji zadań określonych w ustawie wdrożeniowej 2014-2020 i ustawie wdrożeniowej 2021-2027, tj. w zakresie:

- rozpatrzonych zgłoszeń (liczba i rodzaje zgłoszeń, sposób ich rozpatrzenia, treść zgłoszeń),
- kanałów komunikacji,
- współpracy z właściwymi instytucjami, podmiotami, których dotyczą przyjmowane zgłoszenia,
- przeprowadzonego przeglądu procedur oraz przygotowanych dla właściwych podmiotów rekomendacji.

Zakres czasowy Raportu obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

4. Otoczenie formalno-prawne Rzecznika Funduszy Europejskich Województwa Łódzkiego

Podstawą działalności Rzecznika Funduszy Europejskich jest art. 14a ustawy wdrożeniowej 2014-2020 oraz art. 14 ustawy wdrożeniowej 2021-2027, zgodnie z którymi, Instytucja zarządzająca regionalnym programem powołuje spośród swoich pracowników Rzecznika Funduszy Europejskich. RFE może również powołać, spośród swoich pracowników, instytucja uczestnicząca w realizacji programów, inna niż instytucja zarządzająca.

Do najważniejszych zadań Rzecznika należy:

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących utrudnień i propozycji usprawnień w zakresie realizacji programu przez właściwą instytucję,
- analizowanie przedmiotowych zgłoszeń,
- udzielanie wyjaśnień w zakresie ww. zgłoszeń,
- dokonywanie okresowych przeglądów procedur w ramach programu obowiązujących we właściwej instytucji,
- formułowanie propozycji usprawnień dla właściwej instytucji,
- realizowanie funkcji mediacyjnej w kontaktach podmiotu przekazującego zgłoszenie z właściwą instytucją.

Na podstawie Uchwały nr 1628/24 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 25 listopada 2024 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, od dnia 1 grudnia 2024 r. funkcję Rzecznika pełni Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej i Współpracy Zagranicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego za pomocą Wydziału Koordynacji Systemu Zarządzania i Kontroli.

Należy podkreślić, że we wcześniejszym okresie w roku 2024 zadania RFE realizowane były:

- do 15 lipca 2024 r. przez Dyrektora Departamentu Kontroli, Audytu Wewnętrznego i Bezpieczeństwa przy pomocy Wydziału Bezpieczeństwa Danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego;
- od 16 lipca do 30 listopada 2024 r. przez Zastępcę Dyrektora Departamentu Prawno-Organizacyjnego przy pomocy Wydziału Organizacji.

5. Utrzymanie właściwych kanałów komunikacji między Rzecznikiem a interesariuszami

W okresie objętym Raportem utrzymano działania mające na celu zapewnienie odpowiednich kanałów komunikacji między Rzecznikiem a interesariuszami, wśród których można wymienić m.in. wnioskodawców, beneficjentów, uczestników projektów, potencjalnych wykonawców zadań w ramach projektów.

Informacje na temat działalności Rzecznika można odszukać na stronach internetowych:

<https://rpo.lodzkie.pl/artykuly/item/2287-rzecznik-funduszy-europejskich>

oraz <https://funduszeue.lodzkie.pl/kontakt>.

Na powyższych stronach zamieszczane są Raporty roczne z działalności Rzecznika.

W celu zapewnienia odpowiednich i dogodnych form komunikacji, zgłoszenia do Rzecznika można kierować w następujących formach:

- pisemnie (z dopiskiem „zgłoszenie do Rzecznika Funduszy Europejskich”), poprzez doręczenie na adres:

Departament Polityki Regionalnej i Współpracy Zagranicznej

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

al. Piłsudskiego 8, 90-051 Łódź,

- elektronicznie: na adres e-mail: rfe@lodzkie.pl,

- osobiście w siedzibie Departamentu Polityki Regionalnej i Współpracy Zagranicznej w godzinach pracy Departamentu od poniedziałku do piątku, w godzinach 8:00 - 16:00.

6. Rozpatrywanie zgłoszeń

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. wpłynęło **6 zgłoszeń**, z czego:

- 5 zgłoszeń zostało rozpatrzonych oraz zakończonych zgodnie z określonymi terminami,
- 1 zgłoszenie nie zostało rozpatrzone, ponieważ nie dotyczyło RPO WŁ ani FEŁ2027. Wnioskodawcę poinformowano, że podmiotem właściwym do rozpoznania sprawy jest Minister Funduszy i Polityki Regionalnej.

Po otrzymaniu danego zgłoszenia, Rzecznik Funduszy Europejskich każdorazowo dokonywał analizy danej sprawy, a następnie występował niezwłocznie do właściwej komórki organizacyjnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego lub innej właściwej Instytucji działającej w ramach RPO WŁ lub FEŁ2027 z prośbą o stosowne wyjaśnienia.

Na podstawie analizy całości zebranego w danej sprawie materiału, Rzecznik Funduszy Europejskich zajmował stanowisko i każdorazowo informował wnoszącego zgłoszenie o danym rozstrzygnięciu.

Problematyka wpływających do Rzecznika Funduszy Europejskich zgłoszeń dotyczyła następujących kwestii:

- opłat za prowadzenie rachunku w projekcie,
- niepodpisania umowy o dofinansowanie,
- nierozpatrzenia w terminie protestu w związku z oceną wniosku o dofinansowanie,
- depozytu w projekcie realizowanym w ramach RPO WŁ,

- zgodności zapisów naboru z Rozporządzeniem KE nr 2023/2831 i Rozporządzeniem KE nr 651/2014 w zakresie podejścia instytucji do kryterium „nowych rynków zbytu”.

W roku 2024 zgłoszenia były składane przez osoby fizyczne (3), podmioty gospodarcze (2 sprawy), natomiast w jednym przypadku zgłoszenie złożyła jednostka samorządu terytorialnego.

Zgłoszenia wpływały do Rzecznika Funduszy Europejskich zarówno za pośrednictwem poczty elektronicznej, jak i pisemnie - po 3 zgłoszenia. Nie zarejestrowano zgłoszeń za pośrednictwem innych kanałów komunikacji.

Zgłoszenia stanowiły sprawy o charakterze skargi, wniosku bądź zapytania.

7. Okresowy przegląd procedur

W roku 2024 Rzecznik Funduszy Europejskich działający w ramach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, zgodnie z posiadanymi kompetencjami na bieżąco monitorował procedury w ramach RPO WŁ oraz programu FEŁ2027.

W wyniku przeprowadzonej analizy, biorąc pod uwagę charakterystykę danego programu i zasady funkcjonowania poszczególnych instytucji w odniesieniu do funkcjonujących w okresie sprawozdawczym procedur, Rzecznik nie stwierdził ich niezgodności z Ustawą wdrożeniową 2014-2020 oraz Ustawą wdrożeniową 2021-2027.

8. Rekomendacje

RFE, zgodnie z treścią art. 14a ust. 3 pkt 5) ustawy wdrożeniowej 2014–2020 oraz art. 14 ust. 3 pkt 5) ustawy wdrożeniowej 2021–2027, zobowiązany jest do formułowania propozycji usprawnień dla właściwej instytucji. Istotą formułowania propozycji usprawnień dla właściwych instytucji jest uproszczenie wdrażania i realizacji programów. Jednakże wydane przez RFE zalecenia mają jedynie na celu rozważenie przez instytucje, do których kierowane są usprawnienia, zasadności ich wprowadzenia.

8

Z uwagi na to, że w świetle ustawy wdrożeniowej sformułowane propozycje usprawnień przez RFE nie są wiążące dla właściwych instytucji, nie mają one obowiązku ich wdrożenia.

Biorąc pod uwagę rozpatrzone w bieżącym okresie sprawozdawczym zgłoszenia oraz funkcjonujące w instytucjach procedury, RFE nie znalazł podstaw do wydawania właściwym instytucjom rekomendacji, w związku z czym RFE nie sformułował propozycji usprawnień i nie wydawał rekomendacji w roku 2024.

9. Raportowanie przypadków niezgodności operacji wspieranych z funduszy UE z zapisami KPP oraz KPON

Zgodnie z obowiązującym systemem raportowania przypadków niezgodności operacji wspieranych z funduszy UE z zapisami Karty Praw Podstawowych oraz Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych, każdy Rzecznik Funduszy Europejskich w swoim rocznym sprawozdaniu z działalności ma obowiązek załączyć zestawienie wszystkich przypadków naruszenia KPP oraz KPON, które do niego wpłynęły w danym roku sprawozdawczym.

W oparciu o Rejestry naruszeń KPP i KPON prowadzone przez Koordynatora ds. Zasad Równościowych i KPP działającego w strukturach Departamentu Wdrażania EFS (wcześniej Departamentu Kontroli i Odwołań FEŁ), ustalono, że w 2024 roku do RFE nie wpłynęły żadne zgłoszenia, które dotyczyłyby naruszeń zasad horyzontalnych łamiących zasadę niedyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę lub pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną lub tożsamość płciową.

Ponadto, sprawozdanie roczne z działalności RFE powinno zawierać zestawienie wszystkich przypadków ww. naruszeń, które wpłynęły w danym roku do Rzecznika Praw Obywatelskich.

Z przesłanego w dniu 7 marca 2025 r. przez Rzecznika Funduszy Europejskich przy MFiPR zestawienia naruszeń KPP i KPON, które wpłynęły do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich w 2024 r. wynika, że w 2024 roku do Rzecznika Praw Obywatelskich

9

nie wpłynęły żadne przypadki naruszeń KPP i KPON dla programów regionalnych realizowanych przez Zarząd Województwa Łódzkiego.

10. Dodatkowe informacje

W 2024 r. Rzecznik Funduszy Europejskich poza przedstawionymi w raporcie zgłoszeniami, podejmował również inne czynności w związku ze sprawowaną funkcją. RFE uczestniczył w spotkaniu z Rzecznikiem Funduszy Europejskich przy MFiPR wraz z innymi Rzecznikami regionalnymi. Spotkanie dotyczyło m.in. wymiany doświadczeń i wypracowania oraz ulepszenia funkcjonujących już mechanizmów w działalności Rzeczników regionalnych i Rzecznika Funduszy Europejskich dla programów krajowych.

Rzecznik w okresie objętym sprawozdaniem, podobnie jak w latach wcześniejszych, pozostawał w stałym kontakcie z Rzecznikiem Funduszy Europejskich przy Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, a także z Rzecznikami powołanymi w pozostałych województwach. Brał udział w przeglądach RPO WŁ 2014-2020 oraz FEŁ2027. Komunikacja z rzecznikami, organizacja spotkań, wideokonferencji, na których omawiane są priorytety, wytyczne i wskazówki a także konsultacje w zakresie interpretowania niejednoznacznych przepisów i wymiana doświadczeń stanowią skuteczne metody pozyskiwania informacji, a także wypracowania wspólnego stanowiska.

Należy podkreślić, że liczba przyjętych przez Rzecznika Funduszy Europejskich zgłoszeń zmniejszyła się w stosunku do lat ubiegłych. Przedstawiony stan rzeczy wynika przede wszystkim z kończącej się dotychczasowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Z cyklicznie przeprowadzanych spotkań Rzeczników Funduszy Europejskich wynika, że opisany trend jest również akcentowany przez Rzeczników z innych województw.

Należy również zaznaczyć, że instytucja Rzecznika Funduszy Europejskich wprowadzona ustawą wdrożeniową 2014-2020 oraz utrzymana ustawą wdrożeniową 2021-2027, umożliwia wnioskodawcom, beneficjentom i uczestnikom projektów poinformowanie w zgłoszeniu o napotkanych problemach, utrudnieniach bądź propozycji usprawnień procesu w realizacji danego projektu. Działalność RFE ma umożliwić aktywne włączanie wszystkich zainteresowanych do wypracowywania optymalnych rozwiązań przy realizacji

programów RPO WŁ i FEŁ2027. Zgłaszane uwagi, propozycje usprawnień, pomysły i opinie mogą zatem przyczynić się do usprawnienia i zwiększenia skuteczności realizacji programów regionalnych.

Można przyjąć, że relatywnie niewielka liczba spraw zgłaszanych do Rzecznika pokazuje, że zarówno procedury, jak i ich stosowanie w praktyce są optymalne i nie sprawiają większych kłopotów. Analiza zgłoszeń, które wpłynęły, nie wskazuje na istnienie skomplikowanych i trudnych obszarów, które generują dużą liczbę skarg, a tym samym wymagałyby formułowania dodatkowych rekomendacji lub wdrożeń innych rozwiązań.

Powyższe może również świadczyć o tym, że częściej wybieraną przez wnioskodawców formą oddziaływania na IZ jest procedura odwoławcza (protesty czy odwołania i wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy w postępowaniu administracyjnym) dająca możliwość bardziej aktywnego i bezpośredniego wpływu oraz udziału w konkretnych sprawach, natomiast do Rzecznika z uwagi na specyfikę jego działalności, kierowane są sprawy o charakterze bardziej ogólnym, jak np. dotyczącym naruszeń zasad horyzontalnych, spraw o charakterze mediacyjnym czy też polegających na współpracy z różnymi podmiotami w zakresie przekazywania bądź otrzymywania informacji.

Skuteczna i aktywna działalność RFE wpływa zatem nie tylko na usprawnienie procesu wdrażania funduszy europejskich, ale także na odbiór wizerunku instytucji jako przyjaznej i gwarantującej ochronę praw wnioskodawców bądź beneficjentów co wpływa na pozytywny wizerunek Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego.